

story 25 愚¹公移山 ㄩˋ: kūn jì: sān ㄩˋง้ายภูเขา

两千过年前, 中国山西有一个八九十岁个老人家,

liəŋ31 tshien kuó niàn tshien. tsūŋ kuət sān sī: jīw jīt ké: pət kiw31 sīp suj4 ké: law31 nìŋ kā:,

สองพันกว่าปีก่อน ประเทศจีน ซานซี มี 1 คน แปล เก้าสิบ ปี ของ คนแก่ (ทั่วไป)

喊做愚公, 就係阿戇²伯. 佢屋下对面有太行, 王屋这两

hám tsó: ㄩˋ: kūn. tshíw hé: 7ā: nój pək. kì: wùk khā: túj mien4 jīw tháj hòŋ, wòŋ wùk ke:31
liəŋ31

เรียกว่า ฟูโง่ ก็คือ อั้งปัก เขา บ้าน ตรงข้าม มี ไท่หัง(ชื่อภูเขา) หวังอู(ชื่อภูเขา) นี้ สอง

座大山. 有两千米高, 三四百公里长. 使到愚公同佢一家

tshó: tháj sān jīw liəŋ31 tshien mi:31 kāw, sān sí: pək kōŋ lí: tshòŋ. sí:31 táw ㄩˋ: kūn thùŋ kì:
jīt kā:

ลูก(สน.) ภูเขาใหญ่ มี สองพัน เมตร สูง สามสี่ร้อย กม. ยาว ทำให้ ฟูโง่ กับ เขา ครอบครั

人出入十分唔方便, 每日都爱爬岭岗, 走弯路.

nìŋ tshùt níp súp fūn m̀ fōŋ phién. mī: nìt tū: 7ój phà: liāŋ kōŋ tsew31 wān lú:.

คน ออก เข้า มาก ไม่สะดวก ทุกวัน ทั้งหมด ต้อง ปีน ภูเขา เดิน ทางคด

一日佢喊齐一家人来商量. 想 啲 大家 口手 搬开 岭岗.

¹愚“โง่ เป็นภาษาเขียน”

²戇“โง่ เป็นภาษาพูด”

jit n̄it k̄i: hám tsh̄è: jit k̄ā: n̄in lòj sōŋ liòŋ siŋ31 wo:31 tháj k̄ā: thén su:31 pān khōj liāŋ kōŋ.

1 วัน เขา เรียก ถ้วนหน้า ครอบครั้ว มา ปรีกษา คึด เรียก ทุกคน ร่วมมือ เปิดออก ภูเขา

大家都话好. 就係其老婆怀疑. “你老人家还有几大气脉.

tháj k̄ā: tū: wá: haw31. tsh̄íw hé: kē: law31 phò: fàj n̄i: “n̄i: law31 n̄in k̄ā: hàn j̄iw ki:31 tháj hí: màk.

ทุกคน ทั้งหมด ว่าดี ก็คือ ของเขา ภรรยา สงสัย “คุณ คนแก่ ยังมี เท้าไหร่ พละกำลัง

连 细 岁 岗 也 搬 唔 动, 莫 讲 太 行 山 王 屋 山. 过 哩, 该 兜 泥 沙 石 头

liàn sé: jín kōŋ jā: pān n̄i th̄ūŋ mók koŋ31 tháj hòŋ sān wòŋ wùk sān. kuó ʔè kē: tēw n̄aj sā: sák tēw

แม้กระทั่ง เล็ก ภูเขาเตี้ย ก็ ย้าย ไม่ ไป อย่าว่าแต่ ไท่หัง หวังอู ผ่านไป พวกนั้น ดิน ทราย หิน

爱 拿 去 哪 哩 放?” 大家 话: “丢 落 大 海, 搬 到 西 伯 利 亚.”

ʔój nā: hí: náj ʔè pióŋ?” tháj k̄ā: wá: “t̄iw lók tháj hoj31 pān táw sī: pàk lí: ʔā:”

ต้อง หยิบ ไป ไหน วาง ทุกคน ว่า ทั้ง ลง ใหญ่ ทะเล ย้าย ถึง ไชบีเรีย

讲好哩, 愚公 就 带 等 三 只 过 后 生 个 子 孙. 挖 泥 打

koŋ31 haw31 ʔè, n̄i: k̄ūŋ tsh̄íw táj ten31 sām tsàk kuó héw s̄āŋ ké: tsi31 sūn wàt n̄aj ta:31

พูดเสร็จ ปู่โง่ก็ นำพา สาม คนกว่า วัยรุ่น ของ ลูกหลาน ขุด ดิน ตี

石, 孩 到 海 边. 隔 壁 一 个 寡 妇 个 细 孺 子 正 换 牙, 看 倒 也 趁

sák khāj táw hoj31 piēn. kàk piàk jit ké: kua31 fū: ké: sé: láj ʔè tsáj wón n̄aj: khón taw31 jā: thèn

หิน แบก ถึง ผัง ทะเล ช้างบ้าน หนึ่ง คน แม่หม้าย เด็ก ลูกชาย เพิ่ง เปลี่ยนฟัน เห็นเข้า ก็
ตาม

等大家去. 几只月正转一摆屋下.

ten31 thâj kâ: hí: ki:31 tsàk njet tsán tson31 jit paj31 wùk khuā

ทุกคน ไป หลาย เดือน จึง กลับ 1 ครั้ง บ้าน

住呀河唇个智叟, 也就係百晓先生, 看倒就笑愚

tshú: 7á: hò: sùn ké: tsí: sew31 jā: tshíw hé: pàk hiaw31 sīn sāŋ khón taw31 tshíw
siáw ɲì:

อยู่อาศัย ที่ ปากแม่น้ำ อาบักที่ตลาด ก็คือ รู้มาก คุณ เห็น เข้าก็ หัวเราะ ปูโง่

公话: “你端真很蠢啊. 你今又老又弱, 连山上个草也**挪**唔动,

kūŋ wá: “ɲì: tón tsīn hàn ɲón 7ā: . ɲì: kīn jíw law31 jíw ɲiók, liàn sān hóng ké: tsaw31 jā: pāŋ
nù thūŋ,

ว่า “คุณ จริงๆ มาก โง่ คุณ ตอนนี้ อีกแก่ อีก อ่อนแอ แม้กระทั่ง บนเขา ของ หญ้า ก็ ถอน
ไม่ไหว

样般去搬泥沙石头?”

ɲiōŋ pān hí: pān nàj sā: sák thèw”

อย่างไร ไป ย้าย ดิน ทราบ หิน

愚公透一口大气, 答话: “若脑屎塞**掣**撇哩. 道理都想唔

ɲì: kūŋ thèw jit hew31 tháj hí: tàp wá: “ɲē: naw31 si31 sèt tshíw phèt lè. tháv lí: tū:
siōŋ31 nù

ปู่โง่ ถอน 1 คำหายใจ ตอบว่า ของฉัน สมอง ยัด แน่นไปหมด(สมองตัน) เหตุผล ทั้งหมด คิด
ไม่

通, 当寡妇个细孺子都唔得. 你爱恸, 佢死哩还有子孙. 子又供

thūŋ tón kuā fū: ké: sé: láj ʔè tū: m̄ tèt. n̄i: ʔáj men31, n̄áj si:31 ʔè hàn jīw tsi31 sūn, tsi31 jīw
kiún

ออก ผู้แม่หม้าย ของ เล็ก ลูกชาย ทั้งหมด ไม่ได้ คุณ ต้อง คิด นั้น ตาย ยัง มี ลูกหลาน ลูก อีก
เลี้ยง

孙, 孙又供子. 子子 孙孙, 尽供 尽多. 岭岗又唔晓再高再

sūn, sūn jīw kiún tsi31, tsi31 tsi31 sūn sūn. kin31 kiún kin31 tō:, liāŋ kōŋ jīw m̄ hiaw31 tsáj
kāw tsáj

หลาน หลาน ก็เลี้ยง ลูก ลูกหลาน หลานหลาน ยิ่งเลี้ยง ยิ่งโต ภูเขา อีก ไม่ สามารถ อีก สูง อีก

大, 做么个会搬唔平?”

tháj, tsó: m̄k ké: wój pān m̄ phiàn

ใหญ่ ทำไม สามารถ ย้าย ไม่เสมอ

智叟无话好答.

tsī: sew31 mò: fá: haw31 tàp

ปู่ฉลาด ไม่มี คำพูด จะตอบ

山神听倒, 惊怕愚公一家人唔知爱做到几时, 就去报告

sān sīn thāŋ taw31 kiāŋ phā: n̄i: kūŋ jīt kā: n̄ìn m̄ tī: ʔój tsó: táw ki:31 s̄i: tshíw hí: páw
káv

ภูเขา เทพ ได้ยิน เข้า กลัว ว่า ปู่โง่ คนคร่ำครว ไม่รู้ ต้อง ทำ ถึง เมื่อไหร่ ก็ ไป แจ้ง,รายงาน

天上个皇帝. 天帝分愚公个真心感动倒, 就 嗝 两个仙

thiēn hóng ké: fòng tí:, thiēn tí: pūn nì: kūn ké: tsīn sīm kam31 thūŋ taw31 , ts'hiw wo:31 liəŋ31
ké: siēn

บนฟ้าของ กษัตริย์ เทพสวรรค์ ให้ ปู่โง่ ของ จริงใจ รู้สึก ถึง ก็ สั่ง สอง เทพ

人, 下去 人间, 将把 这两座大山背到山西东边同南边.

nùn hā: hí: nùn kiēn, tsiōŋ pa:31 ke:31 liəŋ31 ts'hó: tháj sān pà: táw sān sī: thūŋ piēn thùn
nàm piēn.

ลง ไป โลกมนุษย์ แบก นั้น สอง ลูก ภูเขาใหญ่ แบก ถึง ธานี ทางตะวันออก กับ ทาง
ใต้

愚公住个地方就变成 大片平地, 又好耕种. 出入又

nì: kūn ts'hú: ké: thī: fōŋ ts'hiw pién sàŋ tháj phien31 phièn thī: jīw haw31 kāŋ tsūŋ, ts'hùt níp jīw

ปู่โง่ อาศัย นั้น พื้นที่ ก็ กลายเป็น ฝนใหญ่ ที่ราบ ยิ่งดี เพาะปลูก ออกเข้าอีก

十分 方便.

súp fūn fōŋ phién.

มาก สะดวก

ปู่โง่ย้ายภูเขา ที่มา: ปัญญาจากจีน โดย วันทิพย์ สิ้นสูงสุด

ปู่โง่อายุเกือบร้อยปี ทางใต้บ้านของปู่โง่ มีภูเขาใหญ่สองลูก มีชื่อว่าไท่หัง กับหวังอูมีความสูงกว่า 3 หมื่นเมตร
วงรอบเขาทั้งสองกว่า 700 ลี้ เวลาจะไปไหนมาไหน คนในบ้าน และปู่โง่ ต้องเดินอ้อมภูเขา ต้องเสียเวลามาก ทำให้ปู่
โง่ไม่พอใจเป็นอย่างยิ่ง มาวันหนึ่งปู่โง่ จึงได้เรียกลูกหลาน และสมาชิกทุกคนในครอบครัว มาประชุม เพื่อที่จะ
หาทางตกลงย้ายภูเขาทั้งสองลูกออกไป ไม่ให้กีดขวางทางเข้าออก เวลาจะเข้านอกออกใน จะได้ไม่ต้องเสียเวลาใน
การเดินทางอ้อมภูเขาสองลูกนี้อีกต่อไป

ทุกคนเห็นด้วยยกเว้นภรรยาปู่โง่ได้ท้วงติงว่า พวกเราเก่งกาจเพียงไรเชียวหรือ ในบ้านมีคนเพียงไม่กี่คน จะมาย้ายภูเขาสองลูกขนาดนั้น ถ้าฟังแค่ย้ายจอมปลวก ก็ยังไม่เคยเห็นพวกเจ้าทำเลย แล้วพวกเจ้าจะขนดินไปทิ้งที่ไหน

ทุกคนตอบว่า ก็จะขนไปทิ้งทะเลป่าวให้ ไม่ว่าจะขนไปทิ้งเท่าไรก็ไม่วันเต็มเค็ดขาด

วันรุ่งขึ้น ปู่โง่นำขบวนพาลูก ๆ หลาน ๆ แบกจอบ แบกเสียม ขนบุงกี้น้ำท่า ข้าวปลาอาหาร เดินทางไปขุดย้ายภูเขา พวกเขาทำงานหนักกันตลอดปี ทั้งขุดดินเจาะหิน แล้วนำไปทิ้งทะเลไป ๆ มา ๆ ตลอดปีจนแทบไม่ได้เข้าบ้าน

ยังมีชายชราอีกผู้หนึ่ง ชาวบ้านให้สมญาว่าปู่ฉลาด เห็นปู่โง่กับลูกหลาน ทำงานหามรุ่งหามค่ำ เพื่อที่จะทำในสิ่งที่คนปกติเขาไม่ทำกันแล้วให้หนักจนสิ้นดี จึงไปหาปู่โง่เพื่อที่จะให้คำแนะนำและกล่าวว่า

ทำไมพวกแกถึงได้โง่อย่างนี้ คูสิ อายุก็ปานนี้ จะตายอยู่รอมร่อ ถ้าฟังเอาแค่ถอนต้นหญ้าจากภูเขา ก็ยังยากที่จะถอนได้สำเร็จอยู่แล้ว นี่พวกแกจะย้ายภูเขาใหญ่โตมโหฬารถึง 2 ลูกแกคิดว่าแกจะอยู่กับเงินกำฟ้าหรือเช่นไร

ปู่โง่ถอนหายใจแล้วบอกว่า แกเหมือนคนหัวทึบไม่ได้ความ ผู้เด็ก 7 ขวบ เหลนซำก็ยังไม่ได้ ถูแล้วซ้ำอายุขนาดนี้ แกแล้วอาจจะทำไม่ได้นานก็จริง แต่เจ้ารู้ไว้อย่าง หลังจากฆ่าตายไป พวกลูกซำก็ยังทำต่อได้ พวกลูกซำตายไป รุ่นหลานซำก็ยังสามารถทำต่อได้ รุ่นหลานซำตายไป รุ่นเหลนซำก็ทำต่อไปไม่สิ้นสุด พวกซำมีความตั้งใจจริงทำไปไม่สิ้นสุด แต่ภูเขาสิ มันมีอยู่เท่าเดิมไม่ได้งอกขึ้นมาได้อีก สักวันพวกซำก็ขุดมันจนหมดได้

ได้ฟังแล้วปู่ฉลาดก็ได้แต่นิ่งอึ้ง ไม่สามารถที่จะตอบปู่โง่ได้แม้แต่คำเดียว ด้วยความเชื่อมั่นไม่สั่นคลอน จนที่สุด เทวดาเบื้องบน ทนเห็นความจริงใจไม่ได้ เลยต้องลงมาแบกเอาภูเขาทั้งสองลูกไป